

Republica Moldova

GVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. HG961/2018
din 03.10.2018

cu privire la aprobarea Strategiei militare și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia pentru anii 2018-2022

Publicat : 02.11.2018 în MONITORUL OFICIAL Nr. 410-415 art. 1110 Data intrării în vigoare

În temeiul art. 4 lit. k) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412) și al art. 27 și 366 din Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 200-203, art. 775), Guvernul
HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

- 1) Strategia militară, conform anexei nr. 1;
- 2) Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei militare pentru anii 2018-2022, conform anexei nr. 2.

2. Ministerele și alte autorități administrative centrale responsabile vor prezenta Ministerului Apărării anual, pînă la data de 15 ianuarie, informația privind acțiunile întreprinse în vederea implementării Planului de acțiuni nominalizat pe anul precedent.

3. Finanțarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni menționat se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în aceste scopuri în bugetele autorităților publice implicate, precum și din alte surse, conform legislației.

4. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Apărării, care anual, pînă la data de 10 februarie, va prezenta Guvernului raportul de monitorizare privind realizarea Planului de acțiuni nominalizat pe anul precedent.

5. Prezenta hotărîre intră în vigoare la data publicării.

PRIM-MINISTRU Pavel FILIP

Contrasemnează:

Ministrul apărării Eugeniu STURZA

Ministrul afacerilor interne Alexandru JIZDAN

Ministrul finanțelor Octavian ARMAȘU

Nr. 961. Chișinău, 3 octombrie 2018.

Anexa nr. 1
la Hotărîrea Guvernului nr.961/2018

STRATEGIA MILITARĂ

1. Strategia militară (în continuare - *Strategie*) este documentul de politici care descrie mediul de securitate, amenințările cu caracter militar la adresa Republicii Moldova, precum și riscurile

asociate acestora, definește misiunile Forțelor Armate stabilite în legislația națională în vigoare, identifică capabilitățile militare necesare, stabilește cerințele necesare pentru finanțare și realizare a obiectivelor militare strategice.

Capitolul I

DESCRIEREA SITUAȚIEI

2. Mediul internațional de securitate este caracterizat de evoluția unei întregi serii de riscuri și amenințări, în care persistă și aspectul militar. Ca rezultat, în lume apar conflicte, tensiuni, focare de instabilitate și criză care afectează, direct sau indirect, securitatea regională, inclusiv a Republicii Moldova. În pofida statutului său declarat de neutralitate permanentă, Republica Moldova trebuie să facă față riscurilor și amenințărilor asociate, aflate în permanentă schimbare.

3. În contextul celor menționate, sistemul de securitate și apărare al Republicii Moldova se află într-un proces de transformare, care derivă din nevoia de a se adapta, pe de o parte, la evoluția mediului de securitate, precum și, pe de altă parte, la necesitatea de a asigura un echilibru, într-o manieră cât mai eficientă, între nevoile de securitate și apărare ale statului și resursele disponibile.

4. Prezenta Strategie este documentul de politici în domeniul apărării naționale, prin care, alături de prevederile Programului de Guvernare, se stabilesc vectorii de orientare pentru dezvoltarea organismului militar (Forțelor Armate) în vederea atingerii obiectivelor de referință cuprinse în Strategia securității naționale și Strategia națională de apărare. Potrivit Cărții Organizației Națiilor Unite, care stipulează dreptul inerent de autoapărare individuală sau colectivă, prezenta Strategie poartă un caracter exclusiv defensiv.

5. În vederea atingerii obiectivelor propuse, s-a ținut cont de următorii factori:

1) *păstrarea statutului de neutralitate al Republicii Moldova nu exclude, ci determină necesitatea propriilor forțe militare de apărare, care astăzi, în principal, sînt Forțele Armate ale Republicii Moldova. De asemenea, păstrarea statutului de neutralitate al țării nu împiedică Republica Moldova, în calitate de stat cu drepturi depline în comunitatea internațională, să participe împreună cu alte state și organizații internaționale la asigurarea păcii și securității în lume. Totodată, acest statut nu poate să constituie un impediment pentru studierea și asimilarea experienței din domeniul militar a altor organizații internaționale, state sau armate, precum și pentru cooperarea cu toate acestea pentru dezvoltarea capabilităților militare ale statului;*

2) *mediul de securitate al Republicii Moldova continuă să fie instabil, avînd în vedere prezența riscurilor asociate și a amenințărilor de natură militară. Acest lucru impune necesitatea adaptării rapide a forțelor sistemului național de securitate și apărare la complexitatea provocărilor de orice natură, ce pot afecta suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova;*

3) *procesul de transformare a Forțelor Armate va fi susținut de autoritățile și societatea Republicii Moldova. Domeniul apărării al Republicii Moldova a fost unul dintre sectoarele de interes public insuficient finanțate, fiind compensate alte domenii și sectoare ale statului. Evoluția mediului de securitate însă determină conștientizarea faptului că domeniile de dezvoltare socială și economică a societății sînt strîns interconectate cu cel al securității și apărării naționale, condiționîndu-se reciproc. Asigurarea condițiilor pentru un trai mai bun nu se poate face în detrimentul securității și apărării naționale, așa cum și efortul pentru asigurarea securității și apărării nu trebuie să consume resursele necesare pentru buna dezvoltare a societății. În acest sens, ținînd cont de situația economică a țării, nivelul de finanțare a domeniului apărării naționale va crește treptat, fără a pune în pericol finanțarea altor domenii importante de dezvoltare a societății. Nivelul de acceptabilitate a necesității unor cheltuieli militare sporite va crește în măsura în care vor fi puse în aplicare acțiunile desfășurate la nivel de politică de stat, privind dezvoltarea unei culturi suficiente de securitate și apărare națională în cadrul societății moldovenești.*

Capitolul II

DEFINIREA PROBLEMEI

Secțiunea 1

Mediul de securitate al Republicii Moldova

6. Mediul global de securitate este într-o continuă transformare și este caracterizat de riscuri și amenințări complexe (hibride), determinate de evoluții ale unor fenomene ce însoțesc procesul de globalizare, precum și prezența incertitudinii cauzate de schimbările rapide ale climei și limitarea resurselor naturale mondiale.

7. Pe agenda securității statelor lumii persistă amenințările asimetrice, inclusiv hibride. Cu toate acestea, amenințările militare convenționale nu și-au pierdut din importanță, devenind mai puțin pronunțate și interconectate cu alte tipuri de amenințări. Importanța componentei militare rămîne să fie actuală, atît din cauza că posibilitatea izbucnirii unui conflict armat convențional continuă să existe, cît și din cauza că aceasta este chemată să contracareze tacticile și metodele asimetrice, folosite de unii actori statali și non-statali.

8. Privit la nivel global, într-un orizont de timp mediu și lung, mediul de securitate va continua să fie marcat de concurența diversilor actori statali și/sau nonstatali. Această competiție îmbracă un caracter multidimensional, în care predomină instrumentele puterii economice, militare, diplomatice și informaționale. În acest context, unii actori importanți își vor păstra și își vor consolida pozițiile astăzi deținute, pe cînd în cazul altora există probabilitatea de decădere. În perioada apariției și desfășurării scenariilor din urmă nu se poate exclude posibilitatea izbucnirii unor conflicte, inclusiv cu caracter militar, care vor pune în pericol securitatea internațională și regională.

9. La nivel regional persistă tensiuni între unii actori din regiunea Mării Negre, care tind să readucă pe continentul european practica utilizării forței armate (sau a amenințărilor cu utilizarea acesteia) ca metodă de soluționare a diferendelor internaționale. Este probabil ca aceste tensiuni să se desfășoare pe fondul unei posibile scăderi a credibilității și capacității de soluționare a conflictelor cu caracter internațional de către principalele organizații globale și regionale de securitate.

Secțiunea a 2-a

Amenințările și riscurile cu caracter militar

10. Mediul actual de securitate este caracterizat prin existența diverselor riscuri și amenințări, importanță pentru prezenta Strategie prezentînd cele ce vizează aspectele preponderent militare. Identificarea corespunzătoare a amenințărilor și riscurilor cu caracter militar este esențială pentru apărarea națională, deoarece contribuie la evitarea consecințelor nefaste pentru Republica Moldova.

11. În contextul celor expuse, prezenta Strategie identifică următoarele amenințări și riscuri cu caracter militar la adresa Republicii Moldova:

1) posibilitatea întreprinderii ostile a forțelor militare și paramilitare ale regimului din stînga Nistrului.

Forțele militare și paramilitare ale regimului din stînga Nistrului reprezintă un potențial militar ilegal în regiunea transnistreană a Republicii Moldova, ce asigură perpetuarea politică a regimului dat. Posibilitatea întreprinderii acestor forțe în scopul promovării și realizării obiectivelor strategice, prin stimularea, proliferarea și suscitarea unor stări și tendințe conflictuale de natură interetnică, istorică, religioasă, societală etc., pentru a destabiliza societatea moldovenească și de a contesta exercitarea atribuțiilor autorităților constituționale, reprezintă o amenințare majoră cu caracter militar la adresa securității Republicii Moldova. Nu se exclude că, într-un anumit context internațional, aceste forțe pot fi utilizate pentru destabilizarea situației din regiune;

2) prezența Grupului operativ de trupe ruse (GOTR) și a infrastructurii militare pe teritoriul Republicii Moldova.

GOTR reprezintă o grupare de forțe militare de nivel operativ-tactic a Federației Ruse, dislocată ilegal pe teritoriul Republicii Moldova, astfel încalcînd statutul de neutralitate al țării. Prezența GOTR pe teritoriul țării alimentează potențialul militar din regiunea transnistreană, reprezentînd un factor de destabilizare, care încalcă Constituția Republicii Moldova. Staționarea ilegală a trupelor

ruse pe teritoriul țării constituie o demonstrație de sprijin militar pentru regimul din stînga Nistrului și o încălcare flagrantă a Acordului cu privire la principiile reglementării pașnice a conflictului armat din regiunea transnistreană a Republicii Moldova din 21 iulie 1992, prin care armata a 14-a a Federației Ruse urma să respecte neutralitatea. De asemenea, GOTR poate reprezenta un factor nociv de destabilizare regională, avînd în vedere contextul relațiilor tensionate dintre Federația Rusă și Ucraina. În gestiunea GOTR pe teritoriul Republicii Moldova se află un șir de obiecte de infrastructură militară, care amplifică riscurile la adresa securității militare și a celei ecologice a țării deopotrivă, de vreme ce acestea stochează, în condiții și în cantități necunoscute, arsenal militar necontabilizat, care nu poate fi controlat sau verificat de autoritățile Republicii Moldova sau de comunitatea internațională. De asemenea, GOTR posedă potențial ce poate pune în pericol comunicațiile electronice și securitatea infrastructurii informaționale a țării.

Pe lîngă GOTR, în baza acordului moldo-rus din 21 iulie 1992, în stînga Nistrului este prezent contingentul rus din cadrul Forțelor Mixte de Menținere a Păcii. Prezenta Strategie face diferența dintre aceste două formațiuni militare;

3) posibilitatea extinderii către frontiera Republicii Moldova a conflictului din Ucraina.

Conflictul militar din estul Ucrainei reprezintă o sursă de amenințare cu caracter militar la adresa securității Republicii Moldova. Există riscul de extindere a zonei de instabilitate din Ucraina spre hotarele Republicii Moldova. Anumite elemente și grupuri sociale cu orientări extremiste, din țară și din afară, inclusiv forțele militare ilegale din stînga Nistrului, pot fi încurajate să inițieze acțiuni caracteristice războiului hibrid pe teritoriul Republicii Moldova;

4) atacurile (operațiile) informaționale.

Acest tip de amenințări și riscuri au devenit în ultima perioadă tot mai frecvente, deoarece se pot constitui ca parte componentă a unor acțiuni/operații cu caracter ofensiv mai largi („cu caracter hibrid”). Atacurile (operațiile) informaționale pot fi desfășurate atît de actori nonstatali, cît și statali, mai ales că sînt indicii că unii dintre aceștia din urmă își dezvoltă capacitățile respective ca parte componentă a sistemului propriu de securitate și apărare.

Cu privire la sistemul național de apărare, riscurile asociate acestor amenințări se referă, în primul rînd, la denaturarea deliberată a informației precum și la cultivarea mesajului în societatea autohtonă precum că statutul de neutralitate permanentă al țării nu implică dezvoltarea Forțelor Armate, ci din contra - reducerea sau dizolvarea lor;

5) atacurile cibernetice.

Acest tip de amenințări și riscuri sînt complexe. Atacurile cibernetice pot fi efectuate atît de actori statali, cît și nonstatali și pot avea drept țintă nu numai sistemele computerizate, rețelele de calculatoare ori datele sau programele stocate ale Forțelor Armate, dar și cele ale altor structuri/instituții naționale. Blocarea sau distrugerea acestora poate afecta capacitatea Forțelor Armate de îndeplinire a misiunilor stabilite;

6) atacurile teroriste.

Actualmente, acest tip de amenințări au un risc limitat de influență asupra securității militare și o probabilitate scăzută de a se petrece pe teritoriul Republicii Moldova. Însă acestea pot afecta (atrage în mișcările extremiste) personalul Forțelor Armate sau pot fi îndreptate împotriva obiectelor de infrastructură militară.

De asemenea, avînd în vedere evenimentele petrecute în ultimii ani în cadrul unor state din regiunea Mării Negre, nu pot fi neglijate riscurile asociate acestei amenințări, rezultate de pe urma activității unor grupuri consolidate de foști și actuali militari ori a unor persoane cu apartenență neafișată la formațiuni militare, paramilitare ori militare private;

7) traficul ilicit de armament.

Această activitate reprezintă o amenințare atît pentru securitatea militară a Republicii Moldova, cît și pentru cea regională, datorată existenței în regiunea transnistreană a țării a unor importante stocuri de armament și muniții care nu se află sub controlul autorităților constituționale. Situația actuală din regiunea transnistreană facilitează proliferarea armamentului și posibilitatea aprovizionării cu armament și muniții din aceste stocuri a diferitor mișcări subversive de pe

teritoriul Republicii Moldova și din afara țării;

8) *proliferarea armelor de distrugere în masă, precum și a traficului cu componente ale acestora.* Această activitate reprezintă mai degrabă o amenințare militară indirectă, asociată cu eventualele consecințe pentru Republica Moldova de pe urma folosirii de către un actor nonstatal (grup terorist) a armei de distrugere în masă pe continentul european. Cel mai probabil aspect al acestei amenințări este reprezentat de eventualitatea folosirii teritoriului Republicii Moldova pentru traficul componentelor folosite la crearea de arme de distrugere în masă, precum și de riscurile ce apar în timpul tranzitului acestora pe teritoriul național;

9) *migrația ilegală.*

Pentru Republica Moldova migrația ilegală reprezintă o amenințare, inclusiv cu caracter militar, deoarece există probabilitatea de pătrundere pe teritoriul național a unor elemente radicale sau teroriste, care, în corelație cu alți factori, pot pune în pericol securitatea națională. Sporirea fluxului imigraționist ilegal poate afecta capacitatea Forțelor Armate de asigurare a apărării naționale din cauza implicării componentelor sale în sprijinul autorităților civile pentru gestionarea problemelor apărute în urma tranzitării și/sau staționării imigranților ilegali pe teritoriul național. Tot în acest context, rezerva de resurse umane pentru completarea Forțelor Armate poate fi afectată de emigrația populației din țară.

12. Posibilele amenințări și riscuri cu caracter militar identificate la adresa securității Republicii Moldova sînt complexe și interdependente. Există probabilitatea ca unele dintre acestea să fie desfășurate concomitent sau consecutiv în cadrul unui scenariu unic de atentare asupra suveranității, independenței și unității, integrității teritoriale și a democrației constituționale a țării. În perspectivă scurtă și medie de timp, nu vom fi martorii unei agresiuni armate convenționale împotriva Republicii Moldova, ci a unor acțiuni desfășurate la granița legalității.

Capitolul III PREVEDERI GENERALE

13. Prezenta Strategie este elaborată în baza Legii nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională, care stabilește arhitectura documentelor de politici în baza cărora se realizează planificarea apărării naționale.

14. Prezenta Strategie se subscrie spectrului larg de eforturi naționale, orientate spre consolidarea, dezvoltarea și modernizarea sistemului național de securitate și apărare. Programul „Armata Profesionalistă 2018-2021” este parte integrantă a acestor eforturi și a mecanismului guvernamental pentru implementarea fazei inițiale a reformei militare. Programul menționat abordează domeniile prioritate de dezvoltare ale Armatei Naționale în corespundere cu mecanismul de alocare a resurselor și obiectivele pe termen mediu ale Strategiei naționale de apărare și ale prezentei Strategii. Prin urmare, interdependența documentelor strategice menționate va sta la baza procesului de dezvoltare a capacităților militare.

15. Fiind un document cu referire directă la Armata Națională și Trupele de carabinieri, ca părți componente ale Forțelor Armate, Strategia contribuie la îndeplinirea obiectivelor apărării naționale inclusiv prin implicarea altor autorități publice centrale la implementarea prevederilor sale.

16. Prezenta Strategie este elaborată de Ministerul Apărării, în comun cu Ministerului Afacerilor Interne și alte instituții ale statului, pentru perioada anilor 2018-2022..Aplicabilitatea prevederilor sale poate fi extinsă sau, din contra, restrînsă în funcție de evoluția mediului de securitate și/sau gradul de îndeplinire a prevederilor sale.

Secțiunea 1 Noțiuni principale

17. În sensul prezentei Strategii se definesc următoarele noțiuni principale:
amenințare asimetrică - amenințare din partea unui actor statal sau non-statal care utilizează

metode și mijloace neconvenționale, ce presupun costuri mici în raport cu impactul major pe care îl pot produce, exploatează vulnerabilitățile unui stat și evită confruntarea directă cu forțele acestuia, considerate superioare;

amenințare cu caracter militar - tip de amenințări la adresa securității naționale, ce reprezintă un pericol potențial, exprimat prin acțiuni sau intenții ostile cu caracter militar, care pot avea ca finalități agresiuni militare interne și/sau externe, manifestate inclusiv prin atacuri militare convenționale, acțiuni separatiste, terorist-diversioniste (sabotaje, blocări ale obiectivelor civile și militare), acțiuni violente de destabilizare a statului de drept și a democrației constituționale, presiuni militare, blocade etc.;

atacuri cibernetice - orice tip de acțiune ofensivă referitoare la sistemele informaționale, infrastructura, rețelele informatice și/sau terminalele digitale personale cu intenția de a fura, a modifica, a bloca accesul/distruge datele sau a distruge un anumit obiectiv;

atacuri (operații) informaționale - acțiuni mediatice/informaționale ostile, efectuate de actori interni și/sau externi, care au drept scop periclitarea capacității sistemului național de apărare de a reacționa adecvat la evoluția amenințărilor cu caracter militar, prin destabilizarea situației politice din țară, negarea dreptului la apărarea militară a țării, negarea legitimității sau micșorarea credibilității întregului sistem de apărare sau a unor componente ale acestuia;

capacitate de apărare - totalitatea posibilităților economice, umane, tehnico-științifice, moral-politice, militare și de altă natură de care dispune statul pentru a-și asigura apărarea intereselor sale fundamentale, prin mobilizarea și utilizarea cărora se asigură forța necesară și capabilă de a da o ripostă adecvată oricărui agresor;

concepție manevrieră - abordare prin care se urmărește înfrângerea voinței adversarului de a lupta și dezorientarea acestuia prin crearea schimbărilor rapide de situații, prin surprindere și decepționare, precum și prin concentrarea puterii de luptă împotriva punctelor sale slabe. Concepția urmărește dezorganizarea dispozitivului forțelor adverse, asigurând concomitent libertatea de acțiune a forțelor proprii;

situație de criză - eveniment cu caracter excepțional, apărut (sau este pe cale să apară) din cauza unor factori interni sau externi de natură socială, politică, economică, naturală sau tehnogenă, ce afectează stabilitatea și securitatea societății (sau a unei părți a acesteia) și impune necesitatea adoptării de către autoritățile statului a unor acțiuni specifice, care pot include și declararea stărilor de urgență, asediu sau de război;

interacțiunea dintre forțele sistemului național de securitate și apărare - activitățile sau acțiunile prin care se asigură conlucrarea tuturor instituțiilor/forțelor din cadrul sistemului național de securitate și apărare, pe baza unui plan unic și/sau a unei concepții unitare, în scopul asigurării securității și apărării Republicii Moldova;

amenințare și risc cu caracter militar - concept folosit pentru definirea acțiunilor militare, ce reprezintă o primejdie, un posibil eveniment, fapte sau stări de fapt, capacități, strategii, intenții ori planuri cu urmări grave la adresa apărării naționale;

risc militar - posibilitatea de a avea de înfruntat o acțiune militară la adresa apărării naționale. Riscul militar poate fi mare, mediu, scăzut sau nul. În cazul creșterii probabilității acestuia de a se realiza, riscul poate deveni o amenințare;

securitatea militară - protecția statului și societății de amenințări și riscuri cu caracter militar, prin realizarea măsurilor și acțiunilor ce asigură posibilitatea de a preîntâmpina și a riposta o eventuală agresiune armată; previne, localizează și lichidează conflictele militare de orice gen; asigură apărarea antiaeriană a statului, a forțelor (trupelor) și condiționează susținerea altor aspecte ale securității naționale. Securitatea militară a Republicii Moldova este asigurată de către Forțele Armate, care, prin metode legale, contribuie la crearea condițiilor de promovare a intereselor statului pe plan intern și extern.

Secțiunea a 2-a **Principiile strategice**

18. Modalitatea de realizare a prevederilor prezentei Strategii se va baza pe următoarele principii strategice, care au fost stabilite ținând cont de amenințările cu caracter militar identificate, prevederile legale privind apărarea țării, precum și de normele dreptului internațional umanitar:

1) principiul controlului democratic al Forțelor Armate.

Respectarea principiului controlului democratic al Forțelor Armate reprezintă ideea de bază care legitimează acțiunile întreprinse de autoritățile statului, prin intermediul Forțelor Armate, pentru apărarea militară a Republicii Moldova. Prin controlul democratic al Forțelor Armate se subînțelege că toate deciziile privind politica de apărare și construcția Forțelor Armate sînt făcute în mod transparent, fiind controlate de autorități civile, alese sau numite în mod democratic;

2) principiul transparenței politicii de apărare.

Republica Moldova, în vederea respectării principiului fundamental proclamat în Carta Organizației Națiunilor Unite (ONU) privind reglementarea pașnică a diferendelor dintre state, tinde spre relații pașnice, bazate pe respect reciproc, cu alte state și nu urmărește ca vreun eventual diferend care ar putea apărea cu acestea să fie rezolvat prin forța armelor. Prin urmare, măsurile de dezvoltare a capacității sale de apărare poartă un caracter deschis și transparent față de comunitatea internațională, context în care Republica Moldova susține implementarea și respectarea inițiativelor internaționale privind controlul armelor și înarmărilor;

3) principiul neagresiunii.

În procesul de construcție a relațiilor sale externe, Republica Moldova se abține de a recurge la amenințarea cu forța sau la folosirea ei atît împotriva integrității teritoriale ori independenței politice a vreunui alt stat, cît și în oricare alt mod incompatibil cu spiritul și scopurile ONU;

4) principiul legitimității.

Caracterul legitim al apărării militare a Republicii Moldova se datorează faptului că apărarea națională este una dintre cele mai importante funcții ale statului și constituie cauza întregului popor. Totodată, în ansamblul de măsuri și activități adoptate și desfășurate de autoritățile statului, utilizarea forței, în condițiile unei agresiuni armate sau a altei acțiuni militare cu caracter ostil (inclusiv hibrid), în desfășurare sau iminente, poartă un caracter legitim. Totuși, utilizarea forței va fi efectuată cu respectarea normelor legale, morale, etice, politice și diplomatice, asigurînd doar îndeplinirea misiunilor și obiectivelor de asigurare a suveranității, independenței și unității, a integrității teritoriale și a democrației constituționale a țării;

5) principiul neutralității.

Republica Moldova este un stat care și-a proclamat neutralitatea sa permanentă. Prin prisma acestei abordări a statutului său, Republica Moldova este obligată să își dezvolte în deplină măsură capacitățile de apărare pentru a putea face față singură unei eventuale agresiuni militare externe sau altei acțiuni militare cu caracter ostil (inclusiv hibrid). Totodată, acest statut nu constituie un impediment pentru întreținerea relațiilor de cooperare în domeniul militar cu alte state sau organizații internaționale, atît timp cît acestea sînt orientate doar spre întărirea capacității naționale de apărare, asigurarea păcii și stabilității internaționale și nu impun anumite obligativități de ordin militar față de un stat sau grup de state;

6) principiul dreptului la apărare militară necondiționată.

Caracterul necondiționat al apărării militare a Republicii Moldova reiese din aceea că acest drept este inalienabil și nu poate fi supus condiționării sau cedării. Nimeni nu are dreptul să interzică sau să limiteze dreptul poporului (reprezentat prin organele de stat), precum și al cetățenilor Republicii Moldova de a opune rezistență unui agresor care amenință cu forța suveranitatea, independența și unitatea, integritatea teritorială și democrația constituțională a țării;

7) principiul efortului național conjugat.

Aplicarea acestui principiu se datorează faptului că Republica Moldova și-a declarat prin Constituție neutralitatea permanentă. Prin urmare, Republica Moldova este obligată să fie gata să facă față singură agresiunii armate și/sau altei acțiuni militare cu caracter ostil (inclusiv hibrid). În cazul iminenței sau desfășurării unui act militar ostil, a altor acte ce conțin aspecte militare (inclusiv hibride) care pun în pericol în măsură deplină suveranitatea, independența și unitatea, integritatea

teritorială și democrația constituțională a Republicii Moldova, Forțele Armate, alte componente ale sistemului național de securitate și apărare, instituțiile statului, precum și toate resursele țării se vor concentra exclusiv pe apărarea militară a țării. Datoria sfântă a fiecărui cetățean este să sprijine și să participe la eforturile autorităților statului de apărare militară a țării ori de câte ori va fi chemat să o facă;

8) *principiul economiei resurselor și suficienței pentru apărare.*

Planificarea și managementul apărării pe timp de pace se realizează prin gestionarea profesională și strictă a banilor contribuabililor alocați pentru Forțele Armate numai în scopurile pentru care au fost prevăzuți.

Secțiunea a 3-a **Conceptele de întrebuințare a Forțelor Armate**

19. Întrebuințarea Forțelor Armate se efectuează în temeiul unor concepte, elaborate în baza analizei mediului de securitate al Republicii Moldova, cu respectarea normelor naționale și internaționale cu privire la aplicarea forței armate pentru garantarea suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a țării și democrației constituționale.

20. Conceptele de întrebuințare a Forțelor Armate sînt stabilite în vederea asigurării proporționalității, sinergiei, surprinderii, descurajării, fermității, flexibilității, a pierderilor minime, precum și a transparenței maxim posibilă în condițiile aplicării forței militare.

21. În toate tipurile de agresiune cu caracter militar (inclusiv hibrid) care pot fi desfășurate împotriva Republicii Moldova, conceptele de utilizare a Forțelor Armate vor fi orientate spre garantarea suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a țării și democrației constituționale a Republicii Moldova și încetarea ostilităților în condiții care nu contravin intereselor naționale ale Republicii Moldova.

22. Avînd în vedere natura diferitor tipuri de amenințări și riscuri militare la adresa Republicii Moldova, obiectivele conceptelor de întrebuințare a Forțelor Armate sînt orientate spre asigurarea securității militare a statului, îndeplinirea misiunilor pentru care acestea se pregătesc și se referă la:

- 1) respingerea agresiunii militare și/sau impunerea agresorului de a demara tratative de pace sub auspiciile ONU, *în cazul unei agresiuni armate convenționale din partea unui alt stat (sau grup de state);*

- 2) acordarea suportului necesar la neutralizarea formațiunilor militare și paramilitare ilegale, în cazul apariției acestora pe teritoriul țării. Aceste acțiuni se vor face numai prin respectarea prevederilor cadrului legal național și internațional și doar în scopul creării unor condiții favorabile pentru rezolvarea situațiilor de criză sau a conflictelor;

- 3) acordarea suportului necesar la reținerea sau anihilarea grupărilor para-militare și/sau a persoanelor recunoscute ca fiind teroriste, în cazul unor atacuri teroriste pe teritoriul țării sau în afara hotarelor ei;

- 4) acordarea suportului necesar la identificarea sursei, anihilarea amenințărilor, precum colectarea probelor (dovezilor) ce impută implicarea unor actori statali sau nonstatali în activități conjugate convenționale și neconvenționale împotriva securității militare a Republicii Moldova, în cazul unor acțiuni/atacuri „hibride”;

- 5) participarea la acțiunile cu caracter militar și/sau umanitar ale comunității internaționale, desfășurate sub mandatul ONU, în vederea atingerii scopului de asigurare a păcii și securității internaționale, respectării drepturilor omului, consolidării capacităților instituționale, precum și în vederea acordării altor tipuri de asistență necesară pentru asigurarea păcii, în cazul misiunilor și operațiilor internaționale.

Secțiunea a 4-a **Misiunile Forțelor Armate**

23. Forțele Armate sînt subordonate exclusiv voinței poporului pentru garantarea *suveranității*,

independenței, unității și integrității teritoriale a țării și democrației constituționale. În vederea îndeplinirii acestui deziderat, pentru Forțele Armate se stabilesc o serie de misiuni, care derivă atât din Constituția țării și legislația națională în vigoare, cât și din Strategia securității naționale, Strategia națională de apărare și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. Acestea sînt:

- 1) asigurarea apărării naționale prin prevenirea, contracararea și respingerea amenințărilor și agresiunilor cu caracter militar îndreptate împotriva Republicii Moldova;
- 2) asigurarea participării în misiuni/operații internaționale;
- 3) sprijinirea autorităților civile în situații de criză.

Capitolul IV

OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE, PRECUM ȘI SARCINILE FORTELOR ARMATE PENTRU REALIZAREA STRATEGIEI

Secțiunea 1

Obiectivele generale

24. În vederea asigurării îndeplinirii misiunilor stabilite pentru Forțele Armate, prezenta Strategie identifică următoarele obiective generale:

- 1) *crearea capacității optime de răspuns a Forțelor Armate la provocările militare și hibride ale mediului de securitate;*
- 2) *consolidarea credibilității Forțelor Armate în vederea îndeplinirii obligațiilor asumate de Republica Moldova în domeniul asigurării păcii și securității internaționale;*
- 3) *asigurarea capacității de participare a Forțelor Armate în sprijinul autorităților civile la gestionarea situațiilor de criză.*

Secțiunea a 2-a

Obiectivele specifice și sarcinile stabilite pentru Forțele Armate

25. Misiunile Forțelor Armate și obiectivele generale determinate se vor realiza prin intermediul obiectivelor specifice și al acțiunilor ce derivă din acestea.

26. Pentru obiectivul general nr.1 *Crearea capacității optime de răspuns a Forțelor Armate la provocările militare și hibride ale mediului de securitate*, sînt stabilite următoarele obiective specifice:

- 1) *dezvoltarea capacității de luptă a Forțelor Armate, ce se va realiza prin:*
 - a) consolidarea cadrului normativ;
 - b) reorganizarea structurii de forțe a Forțelor Armate;
 - c) dezvoltarea pe termen lung a Forțelor Armate;
 - d) dezvoltarea sistemului de asigurare logistică și a infrastructurii militare;
 - e) asigurarea stocurilor militare;
 - f) dezvoltarea capabilităților de avertizare timpurie a Forțelor Armate;
 - g) dezvoltarea sistemului de comandă, control, comunicații și informatică a Forțelor Armate;
 - h) dezvoltarea capabilităților de apărare cibernetică a Forțelor Armate;
 - i) dezvoltarea capabilităților de supraveghere și control a spațiului aerian național;
 - j) extinderea cooperării cu partenerii externi pentru dezvoltarea capabilităților de luptă a Forțelor Armate;
- 2) *creșterea nivelului de profesionalizare a Forțelor Armate, ce se va realiza prin:*
 - a) consolidarea sistemului de recrutare și îmbunătățirea procesului de selecție în rîndurile Forțelor Armate;
 - b) dezvoltarea și modernizarea sistemului de învățămînt în domeniul militariei;
 - c) perfecționarea procesului de instruire;

- d) modernizarea infrastructurii de instruire a Forțelor Armate;
- e) creșterea nivelului de interacțiune a componentelor Forțelor Armate;
- f) implementarea conceptelor moderne de standardizare la nivelul Forțelor Armate;
- g) sporirea protecției sociale a militarilor și membrilor familiilor lor.

27. Pentru obiectivul general nr.2 *Consolidarea credibilității Forțelor Armate în vederea îndeplinirii a obligațiilor asumate de Republica Moldova în domeniul asigurării păcii și securității internaționale* sînt stabilite următoarele obiective specifice:

1) *dezvoltarea nivelului de interoperabilitate cu forțele armate ale altor state*, ce se va realiza prin:
a) creșterea nivelului de cunoaștere a limbilor de circulație internațională la toate nivelurile ierarhice;

b) participarea activă la exercițiile militare și la activitățile internaționale;

2) *creșterea nivelului de participare la misiuni și operații internaționale de menținere a păcii și consolidare a securității și stabilității*, ce se va realiza prin participarea la misiuni și operații internaționale de menținere a păcii și consolidare a securității și stabilității.

28. Pentru obiectivul general nr.3 *Asigurarea capacității de participare a Forțelor Armate în sprijinul autorităților civile la gestionarea situațiilor de criză* este stabilit următorul obiectiv specific:

1) *dezvoltarea nivelului de interacțiune a Forțelor Armate la managementul situațiilor de criză*, ce se va realiza prin interacțiunea cu autorități publice centrale și locale în situații de criză.

29. Realizarea sarcinilor trasate pentru atingerea obiectivelor specifice și a obiectivelor militare strategice identificate va permite dezvoltarea și menținerea pachetului de capacități militare necesare pentru asigurarea îndeplinirii misiunilor principale ale Forțelor Armate.

Capitolul V

STRUCTURA FORȚELOR ARMATE

30. Pentru asigurarea îndeplinirii sarcinilor stabilite, Forțele Armate, în primul rînd, vor trebui să dispună de o structură viabilă, în măsură să asigure desfășurarea procesului de dezvoltare a capacităților militare ale componentelor sale într-un cadru unitar, în condițiile menținerii permanente a capacității de asigurare a apărării naționale. Îndeplinirea acestui deziderat va fi asigurată prin implementarea unui nou model de organizare și pregătire a forțelor, bazat pe o structură compactă, modulară și agilă, aliniată la standarde de instruire și dotată cu armament și echipament modern. Toate acestea vor permite Forțelor Armate creșterea substanțială a capacității de executare a misiunilor de apărare militară a țării, participarea activă la misiunile/operațiile internaționale, precum și sprijinul efectiv al autorităților civile în situații de criză.

Secțiunea 1

Conducerea (comanda) Forțelor Armate

31. Deciziile privind politica de apărare a Republicii Moldova și întrebuintarea Forțelor Armate (sau a componentelor sale în parte) intră în competența autorităților constituționale ale statului și se realizează de către Parlament, Președintele Republicii Moldova (Comandantul Suprem al Forțelor Armate), Consiliul Suprem de Securitate/Consiliul Suprem de Apărare, Guvern (la nivel politic), Ministerul Apărării și Ministerul Afacerilor Interne (la nivel politico-militar), Marele Stat Major/Statul Major General și Departamentul trupelor de carabinieri (la nivel militar), în limitele și în condițiile prevăzute de Constituția țării și alte acte legislative în vigoare.

32. Actul de conducere (comandă) a Forțelor Armate va continua să fie realizat prin mecanismele instituite de arhitectura procesului decizional asigurat de cadrul sistemului de apărare națională. Scopul final al acestui proces este asigurarea eficientă a comenzii și controlului Forțelor Armate la toate nivelurile (strategic, operativ și tactic) pe timp de pace, în situație de criză și război, precum și desfășurarea rapidă, în caz de necesitate, la treptele superioare ale capacității de luptă și mobilizării.

Secțiunea a 2-a

Organizarea Forțelor Armate

33. Structura și organizarea Forțelor Armate va fi orientată spre crearea, dezvoltarea și menținerea unor structuri tipizate, manevrabile, flexibile și multifuncționale, subsumate *concepției manevriere*, capabile să creeze grupări de forțe în timp scurt și în locul potrivit pentru îndeplinirea misiunilor stabilite.

34. Din punctul de vedere al disponibilității de întrebuințare, Forțele Armate vor continua să includă *forțe active* (al căror număr, pe timp de pace, se va stabili în conformitate cu evoluția mediului de securitate și resursele țării) și forțe de rezervă (al căror număr se va stabili în conformitate cu planurile operaționale și de mobilizare în vigoare).

35. Forțele active constituie principalul element al sistemului de apărare națională și sînt constituite din *unități operaționale* (cu capacitate permanentă de intervenție) și *unități cu efectiv redus* (cu capacitate redusă de intervenție).

36. Forțele rezervei active sînt destinate pentru completarea, la nevoie, a unităților cu efectiv redus și a unităților nou-formate (de rezervă), care se înființează la mobilizare, conform planurilor de mobilizare ale Forțelor Armate. Pentru efectivul rezervei active vor fi create condiții de pregătire profesională și instruire pentru a putea face față cerințelor în caz de mobilizare și pentru a le oferi posibilitatea de a participa, voluntar, la completarea unităților militare (contingentelor) Forțelor Armate, detașate pentru misiunile/operațiile internaționale.

37. Componenta forțelor operaționale se stabilește prin directivele ministrului apărării, coordonate (în privința Trupelor de carabinieri) cu ministrul afacerilor interne.

Secțiunea a 3-a

Armata Națională

38. Armata Națională va continua să *rămînă componenta de bază a Forțelor Armate*, a cărei misiune principală va consta în asigurarea apărării naționale prin prevenirea, contracararea și anihilarea agresiunii militare și/sau a altor amenințări cu caracter militar (hibrid) la adresa securității naționale.

39. Structura Armatei Naționale se va baza pe *concepția manevrieră*, care presupune organizarea în structuri modulare, instruite și echipate conform unor standarde unice, profesionalizate, capabile să se organizeze rapid în grupări de forțe și să intervină prompt în misiunile stabilite. Pentru implementarea acestei concepții se vor iniția programe de achiziții militare pe termen mediu și lung, se va moderniza și/sau se vor înlocui treptat armamentul și echipamentele militare existente, se vor revizui doctrinele și manualele de luptă existente, precum și se vor moderniza conceptele de instruire și de întrebuințare a forțelor.

40. Totodată, Armata Națională va asigura, pe timp de pace și de război, integrarea într-o concepție unitară a activităților tuturor forțelor care participă la acțiunile de apărare a țării în conformitate cu liniile directoare prevăzute în Strategia națională de apărare, prezenta Strategie, precum și în alte documente din domeniul planificării apărării naționale.

41. Din punctul de vedere al destinației și mediului de angajare în acțiuni, Armata Națională va fi alcătuită din mai multe componente: *terestră, aeriană și pentru operații speciale*. Aceste componente se vor organiza în categorii de forțe distincte sau vor fi integrate organic în structuri comune, în conformitate cu planurile operaționale și deciziile luate în acest sens de conducerea Armatei Naționale sau a Republicii Moldova.

42. *Componenta terestră* va continua să reprezinte elementul principal al Armatei Naționale, ce asigură capacitățile de manevră, de lovire și de protecție, în măsură să realizeze dislocarea, prezența, extinderea și continuitatea acțiunilor militare de apărare a țării, acordarea de sprijin autorităților civile, precum și/sau de participare la misiunile/operațiile internaționale.

43. *Componenta aeriană* va fi orientată spre menținerea și dezvoltarea capacității curente de

apărare a Armatei Naționale. Aceasta presupune, printre altele, dotarea treptată cu echipamente și infrastructura necesară executării misiunii constituționale de apărare a spațiului aerian al statului. Efortul va fi concentrat preponderent spre modernizarea și reorganizarea structurilor de apărare antiaeriană sol-aer, menținerea la un nivel optim a unei structuri de aviație de cercetare și transport pentru sprijinul celorlalte structuri de forțe, precum și modernizarea și dotarea structurilor de supraveghere a spațiului aerian național. Totodată, componenta aeriană a Armatei Naționale va participa, la necesitate, la acțiunile de sprijin al autorităților civile și la desfășurarea misiunilor/operațiilor internaționale.

44. *Componenta pentru operații speciale* va fi elementul Armatei Naționale destinat pentru îndeplinirea, independent sau în cadrul unor grupări de forțe, a unor misiuni cu caracter deosebit, participând la acțiuni de apărare a țării, la cele destinate sprijinului autorităților civile, precum și în misiuni/operații internaționale.

45. Potrivit misiunilor, forțele componente ale Armatei Naționale vor fi organizate în:

1) organe de conducere militară capabile să execute comanda și controlul grupărilor de forțe:

Marele Stat Major și comandamente militare;

2) structuri luptătoare destinate desfășurării acțiunilor militare, care cuprind: brigăzi de infanterie, batalion de menținere a păcii și alte structuri constituite pentru luptă;

3) structuri de sprijin de luptă destinate sprijinului strategic, operativ și tactic al acțiunilor militare, care cuprind: unități și subunități de aviație, artilerie, apărare antiaeriană, geniu, unitate de cercetare, supraveghere și recunoaștere, gardă și poliție militară, transmisiuni, comunicații și informatică, apărare cibernetică, război electronic, apărare chimică, bacteriologică, radiologică și nucleară (în continuare - *CBRN*) și alte unități, formațiuni și subunități de sprijin de luptă;

4) structuri de asigurare logistică care cuprind unități și subunități destinate sprijinului tehnico-material, mentenanță și transport, depozite de armament, muniții și materiale; asistență medicală; recrutate și mobilizare și alte formațiuni logistice;

5) batalion pentru operații speciale, ce reprezintă componenta specializată de intervenție rapidă, instruită și dotată pentru executarea misiunilor specifice de cercetare specială, acțiune directă și asistență militară pe teritoriul statului sau în alte teatre de operații;

6) structuri de învățământ militar și instrucție destinate educației militare, instrucției individuale de bază și perfecționării pregătirii de specialitate a personalului militar în activitate și în rezervă:

Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” și Centrul de perfecționare continuă, Baza militară de instruire și Centrul de instruire inițială, precum și alte structuri de învățământ militar și instrucție.

46. Numărul de unități și dispunerea acestora va fi prevăzut de planurile operaționale respective, astfel încât să permită constituirea, la necesitate și în termenul cel mai scurt, gruparea de forțe necesare pentru asigurarea apărării naționale sau pentru îndeplinirea unor misiuni specifice cu caracter militar.

Secțiunea a 4-a **Trupele de Carabinieri**

47. Trupele de carabinieri vor continua să poarte un caracter dual, exercitând pe timp de pace atribuții polițieneste, iar pe timp de asediu și război - atribuții specifice Forțelor Armate, în condițiile prevederilor legislației în vigoare.

48. Trupele de carabinieri, ca parte componentă a Forțelor Armate, se vor pregăti și se vor instrui inclusiv pentru misiunile de apărare militară a țării, iar la îndeplinirea acestor misiuni vor fi organizate în:

1) organe de comandă și control capabile să se integreze și să activeze în calitate de părți componente ale Statului Major General;

2) structuri luptătoare de infanterie capabile să participe la executarea misiunilor specifice de apărare militară a țării;

3) structuri de asigurare logistică capabile să participe într-o manieră integrată la asigurarea multilaterală a forțelor ce execută misiuni de luptă.

49. Activitatea, organizarea și structura Trupelor de Carabinieri pe timp de pace se realizează în conformitate cu prevederile legislației naționale.

Capitolul VI

CAPABILITĂȚILE MILITARE NECESARE ȘI PRIORITĂȚILE ÎN REALIZAREA ACESTORA

50. Pentru asigurarea capacității de îndeplinire a misiunilor și a obiectivelor trasate pentru Forțele Armate, în contextul și în spiritul promovat de prezenta Strategie, se vor dezvolta capacitățile militare necesare, enumerate în ordinea priorității, astfel:

1) de cunoaștere permanentă a situației și de avertizare timpurie.

Acestea presupun dezvoltarea și menținerea în cadrul Forțelor Armate a unei capacități eficiente de informare și înștiințare despre amenințările cu caracter militar și riscurile asociate acestora, pentru evitarea surprinderii strategice. În acest sens, în colaborare cu alte structuri abilitate ale statului, se va crea/dezvolta un sistem integrat de colectare, analiză și distribuire a informației privind amenințările cu caracter militar la adresa Republicii Moldova și riscurile asociate cu acestea, precum și se va dezvolta și se va menține o bază de date necesară procesului decizional la toate nivelurile;

2) de reacție imediată.

Acestea vor avea un nivel înalt de reacție și vor asigura desfășurarea rapidă și flexibilă a forțelor cu capacitate permanentă de intervenție. Complementar, aceste capacități vor avea drept obiectiv crearea unor condiții adecvate pentru generarea altor categorii de forțe.

Reacția la o eventuală agresiune militară sau la altă acțiune cu caracter ostil (inclusiv hibrid) va cuprinde o combinație de acțiuni coordonate, simultane și succesive, direcționate spre reducerea probabilității escaladării agresiunii într-un conflict armat de proporții și respingerea agresorului cu eforturi materiale și financiare reduse, precum și cu pierderi minime de vieți omenești;

3) de angajare defensivă.

Acestea vor presupune crearea și menținerea unei capacități credibile de ripostă, în măsură să asigure respingerea acțiunilor ofensive ale adversarului și restabilirea integrității teritoriale a țării. Totodată, capacitatea de angajare defensivă va asigura dezvoltarea succesului obținut în urma acțiunilor de reacție imediată, prin crearea și menținerea unui dispozitiv de apărare stabil;

4) de sustenabilitate.

Acestea se vor realiza în baza unei concepții integrate de asigurare a sprijinului logistic, care să prevadă modul de constituire și administrare ulterioară a stocurilor, precum și distribuirea diverselor categorii de materiale și servicii la timp, în cantitatea și de calitate necesară, acolo unde este nevoie de ele, inclusiv pentru contingentele naționale implicate în desfășurarea misiunilor/operațiilor internaționale. În acest scop, sistemul logistic militar va fi transformat din punct de vedere structural și managerial pentru asigurarea mobilității și modularității sale;

5) de comandă, control, comunicații, computere și informații.

Acestea vor fi realizate în vederea atingerii capacității de realizare a unei conduceri a Forțelor Armate continue, ferme, suplă, oportune și executate în secret, cu protecție împotriva atacurilor cibernetice sau de altă natură;

6) de mobilitate.

Acestea vor asigura libertatea de mișcare a forțelor angajate în operații prin realizarea accesului către și dinspre zonele de acțiune, prin teren variat, peste cursuri de apă, inclusiv prin îndepărtarea obstacolelor create de adversar;

7) de protecție a forței.

Acestea vor asigura forța militară împotriva influențelor de natură CBRN, precum și a atacurilor de diversă natură (inclusiv a celor executate din aer) atât pe timpul staționării, temporare sau

permanente, cât și pe timpul deplasării organizate către și dinspre zonele de acțiune;

8) de mobilizare.

Acestea vor asigura generarea și regenerarea forței, identificarea și alocarea resurselor ce vizează populația, teritoriul și economia pentru susținerea eforturilor naționale în condiție de campanie;

9) de apărare cibernetică.

Acestea vor consta în îmbunătățirea securității infrastructurii critice, a sistemelor de comunicații și informatice, în vederea creării unui sistem interactiv ce va permite prevenirea, raportarea și soluționarea incidentelor de securitate IT, precum și limitarea consecințelor acestora.

51. Dezvoltarea capacităților identificate se va realiza în următoarele domenii: doctrină, organizare, instruire, conducere (comandă), dotare, infrastructură, personal și cooperare/interacțiune, aprobate la nivel instituțional.

Capitolul VII RESURSELE NECESARE

52. În vederea asigurării nivelului de ambiție al Republicii Moldova stipulat în Strategia națională de apărare, este necesară dezvoltarea Forțelor Armate, care, la rândul său, depinde de cantitatea și calitatea resurselor alocate apărării naționale. Statutul de neutralitate al Republicii Moldova obligă o atenție sporită apărării naționale și asigurării instituțiilor statului responsabile de aceasta cu toate resursele necesare.

Secțiunea 1 Resursele umane

53. Consolidarea și dezvoltarea capacităților Forțelor Armate impune eforturi sporite pentru asigurarea unui management eficient al resurselor umane, capabil să asigure componentele Forțelor Armate cu personalul militar și civil necesar pentru îndeplinirea misiunilor stabilite. Gestionarea eficientă a resurselor umane și sporirea protecției sociale a militarilor constituie o prioritate a prezentei Strategii.

54. Managementul politicilor în domeniul resurselor umane se va baza pe realizarea procesului de profesionalizare a Armatei Naționale, redat în Strategia națională de apărare și Programul „Armata Profesionistă 2018-2021”. Acest proces presupune, printre altele, înlocuirea treptată a serviciului militar obligatoriu cu serviciul prin contract. Această înlocuire va fi corelată cu procesul de dezvoltare a capacităților necesare Forțelor Armate pe termen mediu și lung.

55. Efortul principal în procesul de încadrare a cetățenilor Republicii Moldova în serviciul militar prin contract va fi pus pe aspectul cantității și cel al calității resurselor umane. Pentru completarea funcțiilor se va ține cont de prioritățile structurii militare, în special a funcțiilor de soldați și sergenți, astfel încât să fie asigurate condiții și șanse egale pentru toți cetățenii care manifestă dorința de a îndeplini serviciul militar. Prin urmare, pentru asigurarea transparenței și a competitivității, în cadrul mecanismului de selectare și încadrare vor fi create condiții de promovare a perspectivei de gen (conform rezoluției ONU 1325 Femeile, Pacea și Securitatea).

56. Rezerva umană a Forțelor Armate joacă un rol important la menținerea și dezvoltarea capacității militare a acesteia. În acest sens, se va avea în vedere exploatarea capacității și cunoștințelor militare ale rezerviștilor Forțelor Armate, precum și implicarea acestora în îndeplinirea diferitor misiuni sau sarcini ale Forțelor Armate, inclusiv în constituirea contingentelor naționale detașate în misiuni/operații internaționale. Vor fi create condiții și întreprinse acțiuni de consolidare și dezvoltare profesională prin pregătirea și instruirea practică a rezervei Forțelor Armate.

57. O atenție deosebită va fi acordată pentru sporirea protecției sociale a militarilor și membrilor familiilor lor, promovarea în societate a profesiei de militar, îmbunătățirea condițiilor de îndeplinire a serviciului militar și creșterea calității învățământului în domeniul militariei. Pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale militarilor, va continua practica inițierii și desfășurării proiectelor de

parteneriat public-privat pentru construcția locuințelor de serviciu.

Secțiunea a 2-a Resursele financiare

58. Bugetul Republicii Moldova destinat apărării în perspectivă medie și lungă de timp va trebui să crească în așa măsură încât să permită:

- a) menținerea Forțelor Armate în limitele de personal prevăzute de Hotărârea Parlamentului nr.679/2001 cu privire la aprobarea structurii generale și a efectivului Armatei Naționale și a instituțiilor Ministerului Apărării;
- b) inițierea unor programe de modernizare și/sau achiziții;
- c) creșterea cheltuielilor pentru mentenanță;
- d) menținerea unui nivel acceptabil de cheltuieli pentru salarizare.

Atingerea nivelului necesar de resurse financiare nu va fi efectuată în baza reducerilor de personal sau a cheltuielilor de salarizare.

59. Creșterea treptată a bugetului alocat apărării va fi efectuată conform prevederilor Strategiei naționale de apărare și a altor documente de planificare. Ministerul Apărării este structura care stabilește prioritățile privind alocarea resurselor disponibile pentru dezvoltarea capacităților militare ale Forțelor Armate.

Secțiunea a 3-a Resursele materiale

60. Accentul principal privind resursele materiale va fi pus pe asigurarea completării și/sau reînnoirii stocurilor militare pentru noua structură de forțe, precum și pe inițierea unor programe de achiziții militare pe termen mediu și lung în vederea modernizării/dezvoltării capacităților militare ale Forțelor Armate și creșterii nivelului de interoperabilitate cu armatele altor state.

61. Totodată, pe măsură ce Forțele Armate se vor moderniza, armamentul, tehnica și echipamentele militare care sînt tehnologic învechite și exploatate vor fi casate, pentru a reduce costurile de întreținere și pentru a facilita o tranziție eficientă la viitoarea structură de forțe.

62. Se vor iniția programe de modernizare (sau de prelungire a resurselor de utilizare) a unor sisteme de armament, tehnică și echipamente militare din dotare. În acest scop, se vor identifica posibilitățile oferite în acest sens de economia națională.

63. O atenție deosebită va fi acordată infrastructurii militare, în privința căreia, în funcție de planurile de modernizare a Forțelor Armate, se va iniția un program de lungă durată de construcții și reparație/modernizare. Prioritatea principală în acest sens va fi acordată fondului de cazarmă, depozitelor și remizelor de păstrare a bunurilor militare, precum și infrastructurii de instruire.

64. Conform prevederilor prezentei Strategii, dezvoltarea Forțelor Armate în unele domenii se va realiza inclusiv cu suportul partenerilor externi prin intermediul programelor de asistență.

Capitolul VIII CONSIDERAȚII FINALE

65. În contextul necesității dezvoltării și menținerii capacității Forțelor Armate de îndeplinire a misiunilor atribuite de legislația națională, prezenta Strategie este documentul de referință care va permite inițierea/continuarea/ menținerea activităților și acțiunilor necesare pentru dezvoltarea capacităților Forțelor Armate.

Secțiunea 1 Rezultatele scontate și indicatorii de progres

66. Rezultatul principal scontat de prezenta Strategie este ca, pe termen lung, Forțele Armate să fie

în măsură să planifice, să conducă și să desfășoare o operație de apărare de înaltă intensitate pe întreg teritoriul național, cu menținerea concomitentă a capacității de a participa, atât cu experți militari și civili, cât și cu contingente militare (pînă la nivel de batalion pentru fiecare componentă a Forțelor Armate în parte), în misiuni/operații internaționale, precum și să sprijine autoritățile civile în gestionarea situațiilor interne de criză, conform cerințelor formulate de acestea, dar fără a periclita capacitatea generală a Forțelor Armate de a asigura apărarea națională

Secțiunea a 2-a **Etapele de implementare**

67. Prezenta Strategie va fi realizată în baza prevederilor generice ce vor fi incluse în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei militare pentru anii 2018-2022 (în continuare - *Plan*). Aceste prevederi au la bază nivelul de ambiție expus în pct.66, ce presupune transformarea pe termen lung a Forțelor Armate, care va fi reflectată în Planul de dezvoltare a capabilităților militare. Conform acestei viziuni, procesul de transformare a Forțelor Armate va fi realizat treptat, în conformitate cu etapele determinate, dar și în funcție de alocările bugetare, precum și alte resurse aflate la dispoziție pentru realizarea fiecărei etape în parte. Trecerea de la o etapă la alta va fi realizată în funcție de îndeplinirea principalelor obiective și sarcini prevăzute în etapa precedentă.

68. *Etapa întâi* se va concentra asupra ajustării cadrului legal național la noul model de organizare a forțelor. De asemenea, va fi determinat modul de acțiune pentru realizarea obiectivelor stabilite în Strategia națională de apărare și prezenta Strategie.

La această etapă, efortul principal se va axa pe consolidarea și dezvoltarea capacității operaționale curente a Armatei Naționale cu prioritatea alocării resurselor în funcție de mecanismul de implicare a forțelor. Concomitent, va fi inițiat procesul de trecere la noul model de organizare.

69. *Etapa a doua* va fi orientată spre dezvoltarea și consolidarea capabilităților militare identificate și continuarea procesului de reorganizare structurală a Armatei Naționale. În acest sens, efortul principal va fi orientat spre dezvoltarea structurilor luptătoare, precum și spre continuarea dezvoltării unităților de sprijin de luptă (inclusiv de aviație, de apărare antiaeriană și control a spațiului aerian).

Obiectivul principal al acestei etape va constitui dezvoltarea capacității de participare în misiuni/operații internaționale cu unități militare pînă la nivel de batalion. Tot în cadrul acestei etape vor fi demarate programele de achiziții militare pe termen lung.

70. *Etapa a treia* va fi concentrată pe continuarea derulării programelor de achiziții militare și finalizarea procesului de restructurare a unităților militare, cu accentul pe structurile luptătoare. Totodată, în cadrul acestei etape va fi demarat procesul de creștere a nivelului de participare a Armatei Naționale în misiuni/operații internaționale pînă la nivel de batalion.

Obiectivul principal al acestei etape va fi finalizarea operaționalizării unităților de luptă, precum și a unităților de sprijin de luptă și a unităților/elementelor de asigurare logistică ale Armatei Naționale.

71. Planul de implementare al Strategiei, elaborat în baza viziunii de transformare a Forțelor Armate, va putea fi ajustat în funcție de nivelul de alocare a resurselor financiare pentru sistemul național de apărare.

Secțiunea a 3-a **Procedurile de raportare și monitorizare**

72. Procesul de implementare a prezentei Strategii se va desfășura sub monitorizarea permanentă a Președintelui, Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova.

73. Evaluarea procesului de implementare a prezentei Strategii va fi desfășurată de Guvern, care va analiza periodic rapoartele semestriale de monitorizare și rapoartele anuale de autoevaluare parvenite, prin intermediul Ministerului Apărării, din partea tuturor autorităților publice centrale din subordinea Guvernului cu atribuții în domeniu.

74. La nivelul Forțelor Armate, coordonarea activităților de implementare a prezentei Strategii va fi desfășurată de către Ministerul Apărării.

[Anexa nr. 2](#)